

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РЕМОНТУ МАШИН

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО
ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ
«ПАТЕНТОЗНАВСТВО»**

для студентів спеціальності
274 “Автомобільний транспорт”,
освітньо-кваліфікаційного рівня *магістр*

Кропивницький, ЦНТУ- 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РЕМОНТУ МАШИН

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З КУРСУ «ПАТЕНТОЗНАВСТВО»**

для студентів спеціальності
274 “Автомобільний транспорт”,
освітньо-кваліфікаційного рівня *магістр*

Затверджено на засіданні кафедри
експлуатації та ремонту машин
протокол № 1 від 29.08.2023

Кропивницький, ЦНТУ - 2023

Методичні вказівки до виконання практичних занять і самостійної роботи з курсу «Патентознавство» для студентів спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» освітньо-кваліфікаційного рівня магістр.
- Кропивницький: ЦНТУ, 2023.- 33 с

Укладачі: Кулешков Ю.В.

Руденко Т.В.

Красота М.В.,

Магопець С.О.,

Бевз О.В.,

Осін Р.А.

Комп'ютерний набір і верстка Ю.В. Кулешков Ю.В.

© Методичні вказівки до виконання практичних занять і самостійної роботи з курсу «Патентознавство» для студентів спеціальності 274 «Автомобільний транспорт», освітньо-кваліфікаційного рівня магістр/Укл. Ю.В. Кулешков, Т.В. Руденко, М.В. Красота, С.О. Магопець, О.В. Бевз, Р.А. Осін. - Кропивницький: ЦНТУ, 2023.- 33 с

Зміст

Вступ	
<i>Практичне заняття №1</i>	6
Зміст та основи патентознавства	
<i>Практичне заняття №2</i>	
Основи патентного права	8
<i>Практичне заняття №3</i>	
Міжнародне патентне право	9
<i>Практичне заняття №4</i>	
Виявлення об'єктів права інтелектуальної власності	10
<i>Практичне заняття №5</i>	
Система патентування в Україні	12
<i>Практичне заняття №6</i>	
Порядок одержання охоронного документа на об'єкт прав інтелектуальної власності	13
<i>Практичне заняття №7</i>	14
Припинення та відновлення чинності майнових прав інтелектуальної власності	
<i>Практичне заняття №8</i>	15
Охорона прав інтелектуальної власності за кордоном	
Приклади тестових завдань модульного контролю	16
Орієнтовні питання підсумкового контролю з навчальної дисципліни	25
Список рекомендованої літератури	27

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Патентознавство» є складовою частиною освітньо-професійної програми підготовки студентів за освітнім ступенем «магістр» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт». Дисципліна є вибірковою під час підготовки студентів.

Метою навчальної дисципліни «Патентознавства» є одержання теоретичних знань щодо правового регулювання суспільних відносин у сфері промислової власності, зокрема, дослідження та засвоєння чинної нормативно-правової бази в контексті регулювання виникнення прав на об'єкти промислової власності, отримання охоронних документів, захисту прав та розпорядження ними. Основними завданнями навчальної дисципліни є вивчення та засвоєння студентами основних принципів і положень патентного права та патентної діяльності як навчальної дисципліни та юридичної науки.

Предметом навчальної дисципліни «Патентознавство» є майнові та немайнові відносини, що виникають між суб'єктами щодо створення, використання і захисту об'єктів промислової власності. Вивчення курсу покликане сприяти формуванню глибоких теоретичних знань у студентів із питань патентознавства та патентного права, набуттю в них практичних навичок, застосуванню одержаних теоретичних знань у практичній діяльності.

Навчальним планом передбачене засвоєння зазначеної дисципліни на лекціях, практичних і семінарських заняттях; під час самостійної роботи та контролю навчальної роботи.

Семінарські та практичні заняття – це основна форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованого завдання.

За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання: опитування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань, самооцінювання поточного тестування, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань.

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі усних та письмових опитувань, практична перевірка, тестування, перевірка письмового практичного завдання перевірка виконання кейсу. Всі роботи повинні бути виконані самостійно.

Індивідуальні завдання, схожі між собою, будуть відхилені У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- юридичну природу та сутність промислової власності;
- співвідношення інтелектуальної власності та промислової власності;
- джерела нормативно-правового регулювання відносин щодо охорони та використання об'єктів промислової власності;
- класифікацію об'єктів промислової власності;

- суб'єктів промислової власності;
- міжнародну систему правової охорони промислової власності;
- яким чином здійснюється захист права на об'єкти промислової власності;
- процес набуття прав на об'єкти промислової власності;
- процес передавання прав на об'єкти промислової власності;
- процес комерціалізації та оцінювання вартості прав на об'єкти промислової власності.

Практичне заняття № 1

Зміст та основи патентознавства

План

1. Зміст основ патентознавства і раціоналізації.
2. Винахідництво – основа розвитку промислового виробництва.
3. Зародження патентної системи.

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення теми «Зміст основ патентознавства та раціоналізації» повинні засвоїти та зрозуміти поняття патентознавства та раціоналізації. Необхідно знати та розуміти процес раціоналізації та його складові, зв'язок між раціоналізаторством та патентною справою. У студентів повинна бути чітко сформована позиція щодо взаємозв'язку патентної діяльності та раціоналізаторської діяльності, роль та значення першої щодо другої..

Розглядаючи друге питання студенти повинні знати, яке місце займає винахідництво серед рушійних факторів розвитку суспільства та цивілізації в цілому, як винахідництво впливає на розвиток економічних відносин в державі.

Студенти під час розгляду третього питання повинні дослідити розвиток патентної системи світу та України в історичному контексті, виокремити етапи розвитку, дати власну оцінку змінам патентної системи та їх наслідкам для інституту інтелектуальної власності в цілому

Питання для самоконтролю

1. Що таке «раціоналізаторська діяльність», визначте її значення в соціальному та економічному розвитку держави.
2. Дайте визначення винахідницької діяльності, охарактеризуйте її зміст.
3. Поясніть зміст поняття «патентознавство».
4. Визначте основні відмінності між винахідницькою та раціоналізаторською діяльністю.
5. Проаналізуйте історичні етапи зародження та розвитку патентної системи.
6. Дайте характеристику сучасному стану патентної системи України.

Теми рефератів

1. Раціоналізація як передумова розвитку патентної справи.
2. Роль та місце винахідницької діяльності для розвитку держави та суспільства.
3. Становлення та розвиток патентної системи України.

Практичне заняття № 2

Основи патентного права

План

1. Патентне право в системі права.
2. Предмет, об'єкт, методи патентного права.
3. Джерела патентного права.

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення цієї теми студенти повинні опрацювати роль та місце патентного права в системі права України. Також під час підготовки та вивчення першого питання необхідно розглянути та дослідити питання щодо взаємозв'язку патентного права з іншими галузями права.

Розглядаючи друге питання студентам потрібно визначити предмет патентного права, при цьому важливим є визначення кола відносин у сфері інтелектуальної власності, які відносяться до предмету правового регулювання патентного права. Розглядаючи об'єкти патентного права студентам потрібно дослідити класифікацію об'єктів промислової власності в контексті правового регулювання, визначити їх специфіку та відмінності.

Опрацьовуючи третє питання щодо джерел патентного права, студенти повинні знати та вміти аналізувати положення і норми законодавства України, що містить норми щодо охорони прав на об'єкти промислової власності. Їх умовно можна поділити на такі блоки:

1. Загальне законодавство:

- Конституція України;
- Цивільний кодекс України;
- Цивільний процесуальний кодекс України;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- Кодекс адміністративного судочинства України;
- Кримінальний кодекс України;
- Кримінально-процесуальний кодекс України;
- Митний кодекс України;
- Господарський кодекс України;
- Господарський процесуальний кодекс України;
- Кодекс законів про працю України.

2. Спеціальне законодавство у сфері охорони прав на об'єкти промислової власності:

- Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»;

- Закон України «Про охорону прав на промислові зразки»;

Питання для самоконтролю

1. Визначте та проаналізуйте, яке місце в системі права України займає патентне право.
2. Охарактеризуйте предмет патентного права.
3. Надайте характеристику об'єктам патентного права.
4. Визначте та охарактеризуйте специфіку методів патентного права.
5. Охарактеризуйте систему джерел патентного права.

Теми рефератів

1. Патентне право в системі права України.
2. Предмет та метод патентного права.
3. Патентне законодавство як джерело патентного права.

Практичне заняття № 3

Міжнародне патентне право

План

1. Загальна характеристика системи міжнародних договорів в сфері патентного права.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності.
3. Договір про патентну кооперацію від 19 червня 1970 року.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи тему міжнародне патентне право, увагу необхідно зосередити насамперед на діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності як головного адміністратора договорів і угод. Зокрема, слід проаналізувати причини необхідності міжнародної патентної системи та її передумови. Розглядаючи перше питання, потрібно також визначити стратегічні цілі Всесвітньої організації інтелектуальної власності в міжнародній системі охорони прав на об'єкти промислової власності.

Вивчаючи друге та третє питання щодо міжнародних угод з охорони промислової власності, необхідно розглянути положення таких угод: Паризької конвенції про охорону промислової власності, Страсбурзької угоди про Міжнародну

патентну класифікацію, Договору про патентну кооперацію, Будапештського договору про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів із метою патентної процедури, Локарнської угоди про заснування Міжнародної патентної класифікації, Гаазької угоди про міжнародне депонування промислових зразків.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізуйте мету діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
2. Охарактеризуйте міжнародних угод в сфері патентного права та охорони прав на об'єкти промислової власності.
3. Визначте предмет регулювання та основні положення Паризької конвенції про охорону промислової власності

Теми рефератів

1. Міжнародно-правова охорона промислової власності.
2. Міжнародно-правова природа продовження патентної охорони.
3. Місце та роль Паризької конвенції про охорону промислової власності в системі міжнародного права.

Практичне заняття № 4

Виявлення об'єктів промислової власності

План

1. Виникнення прав на об'єкти права інтелектуальної власності.
2. Раціоналізаторська пропозиція.
3. Винахід (корисна модель).
4. Промисловий зразок.
5. Порядок визначення охороноспроможних об'єктів та критерії охороноспроможності в залежності від виду об'єкта правової охорони

Методичні вказівки до вивчення теми

Під час вивчення студентами першого питання необхідно навчитись визначати підстави та момент виникнення прав на об'єкти промислової власності в контексті раціоналізаторської та винахідницької діяльності. Також увагу потрібно приділити

особливостям виникнення прав інтелектуальної власності під час здійснення трудової або службової діяльності.

Розглядаючи питання раціоналізаторської пропозиції студентам слід з'ясувати особливості раціоналізаторської пропозиції як об'єкту права інтелектуальної власності, визначити основні ознаки та відмінності цього об'єкта та дослідити особливості правового регулювання.

Вивчаючи третє питання, студентам слід дослідити особливості та відмінності винаходу та корисної моделі як об'єкту права інтелектуальної власності, визначити основні ознаки та відмінності цих об'єкта та дослідити особливості правового регулювання

При вивченні четвертого питання студентам потрібно визначити особливості промислового зразку як об'єкту промислової власності, проаналізувати відмінності від інших об'єктів.

Під час розгляду п'ятого питання увагу потрібно звернути на умови патентоздатності об'єктів промислової власності для надання їм правової охорони. Необхідно визначити, які об'єкти не можуть одержувати правову охорону. Також потрібно проаналізувати положення нормативно-правових актів із приводу охорони об'єктів промислової власності.

Питання для самоконтролю

1. Порядок та особливості виникнення прав на об'єкти промислової власності.
2. Дайте характеристику та визначте особливості раціоналізаторської пропозиції.
3. В чому полягає відмінність між винаходом та корисною моделлю.
4. Дайте визначення охарактеризуйте промисловий зразок, як об'єкт права інтелектуальної власності.
5. Визначте і дайте стисло характеристику процедурі визначення охороноспроможності об'єктів промислової власності.

Теми рефератів

1. Особливості та порядок визначення охороноспроможності раціоналізаторської пропозиції.
2. Співвідношення винаходу та корисної моделі: як об'єктів винахідництва.
3. Оцінка охороноспроможності потенційного промислового зразка

Практичне заняття № 5

Система патентування в Україні

План

1. Патент і авторське свідоцтво - охоронні документи об'єктів промислової власності України.
2. Ознаки патентної системи України.

Методичні вказівки до вивчення теми

Розглядаючи питання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності студентам потрібно звернути увагу на схожі риси відмінності різних охоронних документів, що надасть змогу в подальшому виокремлювати та комерціалізовувати результати інтелектуальної діяльності з найбільш ефективними наслідками. Крім того аналіз співвідношення різних охоронних документів дасть можливість більш глибоко зрозуміти природу охоронних документів на об'єкти промислової власності.

Вивчаючи друге питання, потрібно визначити стан та особливості патентної системи України, при цьому при вивченні даного питання студентам рекомендовано розглядати патентну систему України як сукупність спеціальних суб'єктів, об'єктів та законодавства в сфері патентної діяльності та прав на об'єкти промислової власності. Такий комплексний підхід дозволить студентам визначити особливості та змісти патентної системи, застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Визначте схожі риси та відмінності патенту та авторського свідоцтва.
2. Як ви визначите патентну систему України?
3. Дайте визначення термінів «свідоцтво» та «патент». Назвіть основні їх відмінності.
4. Визначте основні ознаки патентної системи України.

Теми рефератів

1. Історичні етапи розвитку патентної системи України
2. Патентна система України: сучасний стан та напрями розвитку.
3. Суб'єкти патентної системи України.
4. Процес отримання патенту на винахід: особливості та послідовність дій.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Порядок одержання охоронного документу на об'єкт інтелектуальної власності

План

1. Заява на видачу патенту та вимоги до її оформлення.
2. Порядок та строки розгляду заяви.
3. Порядок оскарження відмови у видачі патенту.
4. Оформлення заявки на раціоналізаторську пропозицію.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи перше питання студентам слід особливо привернути увагу практичним аспектам підготовки та подачі заяви на видачу патенту, дослідити перелік документів, що подаються разом з заявою.

При вивченні другого питання слід дослідити порядок розгляду уповноваженим органом заяви про видачу патенту, строки розгляду та підстави відмови у видачі патенту.

Досліджуючи третє питання студентам необхідно вивчити процедуру оскарження відмови у видачі патенту, порядок оскарження, строки оскарження, позасудовий та судовий порядок захисту порушених прав.

При вивченні четвертого питання потрібно приділити увагу особливостям оформлення відносин між працівником та роботодавцем в разі подання роботодавцю раціоналізаторської пропозиції. Окремо слід привернути увагу особливостям визначення розміру винагороди раціоналізатору.

Питання для самоконтролю

1. Які вимоги до оформлення заяви про видачу патенту.
2. Який порядок розгляду заяви на видачу патенту?
3. Які підстави відмови у видачі патенту?
4. Як оскаржити відмову у видачі патенту?
5. Порядок оформлення заявник на раціоналізаторську пропозицію.

Теми рефератів

1. Процедура розгляду заяви про видачу патенту та механізм прийняття рішення.

2. Практичні аспекти оформлення заявки на раціоналізаторську пропозицію.
3. Поширені помилки при оформленні заяв на видачу патенту.

Практичне заняття № 7

Тема 7. Припинення та відновлення чинності майнових прав інтелектуальної власності

План

1. Строки чинності охоронних документів.
2. Дострокове припинення чинності охоронного документу.
3. Визнання права інтелектуальної власності недійсним.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи тему щодо припинення та відновлення чинності майнових прав промислової власності, студентам необхідно насамперед звернути увагу на строки протягом якого зберігають чинність охоронні документи на об'єкти промислової власності.

Під час вивчення другого питання щодо дострокового припинення чинності охоронного документу, необхідно наголосити на тому, що законодавець передбачив випадки припинення дії охоронного документу у визначених законом випадках. Студентам потрібно дослідити підстави та порядок дострокової втрати чинності охоронними документами та особливості правозастосування таких процедур. Розглядаючи третє питання, потрібно визначити підстави визнання недійсним права на об'єкти промислової власності, при цьому слід пам'ятати що визнання правочину недійсним відбувається через оскарження такого правочину в судовому порядку. Студентам необхідно розглянути процедуру визнання недійсними прав на об'єкти промислової власності в судовому порядку, визначити підстави, порядок та визначити предмет позовних вимог з застосуванням належного способу захисту порушених прав.

Питання для самоконтролю

1. Строки чинності охоронних документів на об'єкти промислової власності за національним законодавством та в міжнародному праві?
2. Які підстави дострокового припинення чинності охоронного документу?

3. Який порядок визнання правочину в сфері промислової власності недійсним?

Теми рефератів

1. Судові механізми оскарження прав на об'єкти промислової власності
2. Адміністративні процедури в сфері дострокового припинення чинності охоронного документу.

Практичне заняття № 8

Охорона прав інтелектуальної власності за кордоном

План

1. Охорона прав на об'єкти промислової власності за кордоном.
2. Конвенційний пріоритет.

Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчаючи тему 8 навчальної дисципліни, студентам необхідно ознайомитись та вивчити основні принципи, механізми та процедури захисту прав на об'єкти промислової власності в США, ЄС, КНР в сукупності з розумінням відмінності аналогічних процедур в Україні.

Розглядаючи друге питання щодо конвенційного пріоритету студентам слід пам'ятати, що відповідно до статті 4 Паризької конвенції заявник має право на пріоритет попередньої заявки на такий же знак протягом шести місяців від дати подання попередньої заявки в одну із країн-учасниць Паризького Союзу. Вивчаючи це питання студентам необхідно з'ясувати природу пріоритету та його співвідношення з положеннями національного законодавства

Питання для самоконтролю

1. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в США
2. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в ЄС
3. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в КНР.
4. Поняття та зміст пріоритету заявки за Паризькою конвенцією.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Право інтелектуальної власності - це:

- а) інститут цивільного права;
- б) норма права;
- в) підрозділ сімейного права;
- г) кодекс України.

2. Право інтелектуальної власності - це:

- а) право особи на результати інтелектуальної діяльності;
- б) право особи на результати розумово-психологічної діяльності;
- в) право особи на результати фізичної діяльності;
- г) все вищезазначене.

3. Не є об'єктами ІВ:

- а) право на комерційну таємницю;
- б) авторське право;
- в) промислова власність;
- г) індивідуальна власність.

4. Не є об'єктами авторського права:

- а) усні твори у вигляді лекцій;
- б) усні твори у вигляді виступів;
- в) усні твори у вигляді промов;
- г) усні твори у вигляді новин.

5. Об'єктами права ІВ є:

- а) збірник за тематикою;
- б) укази;
- в) нормативні акти державних органів;
- г) закони.

6. Суб'єктом авторського права є:

- а) творець;
- б) його керівник;
- в) юридична особа;
- г) варіанти а) і б).

7. Суб'єктом авторського права є:

- а) громадянин України;
- б) особа без громадянства;
- в) іноземний громадянин;
- г) все вищезазначене.

8. Всесвітня Організація інтелектуальної власності створена:

- а) в 1999 році;
- б) в 2009 році;
- в) в 1967 році;
- г) в 2001 році.

9. На скільки груп поділяються авторські права?

- а) на дві групи;
- б) на три групи;
- в) на чотири групи;
- г) не поділяються взагалі.

10. Майнові права автора діють:

- а) за життя автора;
- б) за життя та 70 років після його смерті;
- в) за життя та 50 років після його смерті;
- г) за життя та 30 років після його смерті.

11. Об'єктами суміжних прав є:

- а) виконання;
- б) фонограми та відеограми;
- в) програми організацій мовлення;
- г) все вищезазначене.

12. Суб'єктами суміжних прав є:

- а) диригенти;
- б) танцюристи;
- в) співаки;
- г) всі вищезазначені.

13. Майнові права виконавців охороняються протягом:

- а) 10 років;

- б) 50 років;
- в) 20 років;
- г) 70 років.

14. НОУ-ХАУ - це:

- а) секрети виробництва;
- б) конфіденційна інформація;
- в) державна таємниця;
- г) секрети конкретної особи.

15. ШОУ-ХАУ - це:

- а) показати як;
- б) зробити публічно;
- в) передати по телебаченню винахід;
- г) оприлюднити через ЗМІ.

16. До промислової власності належать:

- а) винахід та корисна модель;
- б) промисловий зразок;
- в) результати творчої діяльності;
- г) варіанти а) і б).

17. Технологія - це:

- а) сукупність систематизованих наукових знань;
- б) результат інтелектуальної діяльності;
- в) технічні та організаційні рішення;
- г) все вищезазначене.

18. Патент - це:

- а) охоронний документ;
- б) акт;
- в) свідоцтво;
- г) диплом.

19. Перший патент в Україні видано:

- а) у 2001 році;
- б) у 1992 році;
- в) у 1991 році;

г) у 1998 році.

20. До об'єктів винаходу не належать:

- а) продукт;
- б) малюнок;
- в) процес;
- г) застосування продукту за новим призначенням.

21. Суспільна мораль - це:

- а) система етичних норм;
- б) система правил поведінки;
- в) система моралі;
- г) варіанти а) і б).

22. До умов патентоздатності закон відносить:

- а) новизна;
- в) винахідницький рівень;
- в) промислова придатність;
- г) все зазначене вище.

23. До умов патентоздатності корисної моделі закон відносить:

- а) новизну;
- б) промислово придатність;
- в) винахідницький рівень;
- г) варіанти а) і б).

24. До об'єктів промислового зразку не належить:

- а) продукт;
- б) малюнок;
- в) дизайнерське рішення;
- г) розфарбування.

25. Державна таємниця в ІВ - це:

- а) вид таємної інформації у сфері оборони;
- б) вид таємної інформації у сфері економіки;
- в) вид таємної інформації у сфері науки і техніки;
- г) все вищезазначене.

26. Не є об'єктами знаків для товарів:

- а) словесні позначення;
- б) зображувальні позначення;
- в) об'ємні позначення;
- г) штрих коди.

27. Скільки видів співавторства визнає цивільно-правова теорія?

- а) два види;
- б) три види;
- в) чотири види;
- г) один вид.

28. Неправомірним збиранням комерційної таємниці є:

- а) таємне заволодіння документами;
- б) відкрите заволодіння документами;
- в) заволодіння документами через посередника;
- г) варіанти а) і б).

29. Зразок ліцензійного договору має:

- а) обов'язковий характер;
- б) рекомендаційний характер;
- в) допоміжний характер;
- г) дозвільний характер.

30. Дострокове припинення патенту не настає:

- а) за ініціативи особи, якій воно належить;
- б) у разі несплати річного збору;
- в) у разі рішення суду;
- г) у разі пошкодження патенту.

31. Автору топографії ІМС належить право авторства, яке охороняється:

- а) 10 років;
- б) 20 років;
- в) безстроково;
- г) 50 років.

32. Раціоналізаторська пропозиція не повинна бути:

- а) новою;

- б) оригінальною;
- в) корисною для підприємства;
- г) містити локальну новизну.

33. Суб'єктами права ІВ на раціоналізаторську пропозицію є:

- а) фізична особа;
- б) юридична особа;
- в) варіанти а) і г);
- г) юридична особа, якій подано раціоналізаторську пропозицію.

34. Право ІВ на раціоналізаторську пропозицію засвідчується:

- а) патентом;
- б) свідоцтвом;
- в) паспортом виробу;
- г) документальним описом.

35. Строк дії свідоцтва про зазначення походження товару становить:

- а) 50 років;
- б) 10 років;
- в) 30 років;
- г) безстроково.

36. Чи є використанням зареєстрованого зазначення походження товару, нанесення його на етикетку?

- а) так;
- б) ні.

37. Чи є сучасним напрямком селекції селекція мікроорганізмів?

- а) так;
- б) ні.

38. У якому році Україна приєдналась до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин?

- а) у 1961 р.;
- б) у 1993 р.;
- в) у 2006 р.;
- г) у 2010 р.

39. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" прийнято:

- а) у 1993 р.;
- б) у 2003 р.;
- в) у 1991 р.;
- г) у 2009 р..

40. До сортів рослин не належать:

- а) клон;
- б) лінія;
- в) популяція;
- г) гібрид другого покоління.

41. Селекційне досягнення - це:

- а) порода;
- б) лінія та родина;
- в) порідний тип;
- г) все вищезазначене.

42. Не є поширенням сорту рослин:

- а) пропонування до продажу;
- б) продаж або інший комерційний обіг;
- в) дарунок;
- г) зберігання для будь-якої цілі, зазначеної в а),б),в).

43. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" прийнято:

- а) у 1999 році;
- б) у 1993 році;
- в) у 2005 році;
- г) у 2000 році.

44. Право інтелектуальної власності - це:

- а) майнове право;
- б) особисте немайнове право;
- в) немайнове право;
- г) все вищезазначене.

45. Право ІВ та право власності на річ:

- а) не залежать один від одного;
- б) залежать один від одного;
- в) залежать частково один від одного;
- г) залежать або не залежать один від одного за рішенням суду.

46. Чи є об'єктом авторського права компіляція даних?

- а) так;
- б) ні.

47. Об'єктом авторського права є проповідь.

- а) так;
- б) ні.

48. Об'єктом авторського права в Україні є адаптації

- а) так;
- б) ні.

49. Автор має право на одержання грошової суми від продажу оригіналу твору в сумі:

- а) 10 %;
- б) 5 %;
- в) 25%;
- г) 1 %.

50. Використанням виконання є оренда оригіналу.

- а) так;
- б) ні.

51. Строк дії патенту на промисловий зразок становить:

- а) 10 років;
- б) 25 років;
- в) 15 років;
- г) 7 років.

52. Які види винаходів ви знаєте?

- а) не має правильної відповіді;
- б) спосіб, устрій, речовина та склад;
- в) патент;

г) винахід.

53. Патент - це:

- а) суто технічний документ;
- б) техніко-юридичний документ;
- в) суто юридичний документ.

54. Патент України на винахід діє:

- а) тільки в країнах Європи;
- б) тільки на території України;
- в) в країнах СНД;

55. Чи є право авторства невідчужуваним?

- а) ні;
- б) так;
- в) в деяких випадках;

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Що таке «раціоналізаторська діяльність», визначте її значення в соціальному та економічному розвитку держави?
2. Дайте визначення винахідницької діяльності, охарактеризуйте її зміст.
3. Поясніть зміст поняття «патентознавство».
4. Визначте основні відмінності між винахідницькою та раціоналізаторською діяльністю.
5. Проаналізуйте історичні етапи зародження та розвитку патентної системи.
6. Дайте характеристику сучасному стану патентної системи України.
7. Визначте та проаналізуйте, яке місце в системі права України займає патентне право.
8. Охарактеризуйте предмет патентного права.
9. Надайте характеристику об'єктам патентного права.
10. Визначте та охарактеризуйте специфіку методів патентного права.
11. Охарактеризуйте систему джерел патентного права.
12. Проаналізуйте мету діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності.
13. Охарактеризуйте міжнародних угод в сфері патентного права та охорони прав на об'єкти промислової власності.
14. Визначте предмет регулювання та основні положення Паризької конвенції про охорону промислової власності.
15. Порядок та особливості виникнення прав на об'єкти промислової власності.
16. Дайте характеристику та визначте особливості раціоналізаторської пропозиції.
17. В чому полягає відмінність між винаходом та корисною моделлю?
18. Дайте визначення охарактеризуйте промисловий зразок, як об'єкт права інтелектуальної власності.
19. Визначте і дайте стисло характеристику процедурі визначення охороноспроможності об'єктів промислової власності.
20. Визначте схожі риси та відмінності патенту та авторського свідоцтва.
21. Як ви визначите патентну систему України?
22. Дайте визначення термінів «свідоцтво» та «патент». Назвіть основні їх відмінності.
23. Визначте основні ознаки патентної системи України.
24. Які вимоги до оформлення заяви про видачу патенту.

25. Який порядок розгляду заяви на видачу патенту?
26. Які підстави відмови у видачі патенту?
27. Як оскаржити відмову у видачі патенту?
28. Порядок оформлення заявки на раціоналізаторську пропозицію.
29. Строки чинності охоронних документів на об'єкти промислової власності за національним законодавством та в міжнародному праві?
30. Які підстави дострокового припинення чинності охоронного документу?
31. Який порядок визнання правочину в сфері промислової власності недійсним?
32. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в США
33. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в ЄС
34. Особливості захисту та охорони прав на об'єкти промислової власності в КНР.
35. Поняття та зміст пріоритету заявки за Паризькою конвенцією

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051.
2. Брюссельська конвенція про розповсюдження несучих програм сигналів, що передаються через супутники від 21.05.1974 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_250.
3. Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури від 28.04.1977 р. № 995_039. *Верховна Рада України*. URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_039.
4. Вашингтонський договір про інтелектуальну власність у відношенні інтегральних мікросхем : Міжнародний документ від 26.05.1989 р. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL : https://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295136.
5. Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків : Міжнародний документ від 12.06.1973 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_h33.
6. Всесвітня конвенція про авторське право: Міжнародний документ від 06. 09. 1952 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052.
7. Гаазький акт Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків від 28.11.1960 р. № 995_132. *Верховна Рада України*. URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_132.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
9. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року та положення Бернської конвенції (1971 р.), на які містяться посилання у Договорі : Міжнародний документ від 20.12.1996 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
10. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією : Міжнародний документ від 20.12.1996 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
11. Договір про закони щодо товарних знаків : Міжнародний документ від 13.10.1995 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_102.
12. Договір про патентне право : Міжнародний документ від 01.06.2000 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=895_002&print=1.
13. Договір про патентну кооперацію : Міжнародний документ від

- 19.06.1970 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001.
14. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс від 06.07.2005 р. № 2747-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
15. Кодекс законів про працю: Кодекс від 23.07.1996 р. № 322-08. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
17. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм (Конвенція про фонограми) : Міжнародний документ від 29.10.1971 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124.
18. Конвенція про розповсюдження несучих програми сигналів, що передаються через супутники : Міжнародний документ від 21.05.1974 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_250.
19. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
20. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
21. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. 22. Локарнська угода про заснування Міжнародної патентної класифікації : Міжнародний документ від 08.10.1968 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_b07.
23. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1981 р. № 995_134. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134.
24. Мадридська угода про недопущення неправдивих або таких, що вводять в оману, зазначень походження товарів : Міжнародний документ від 01.01.2008 р. Всесвітня організація інтелектуальної власності. URL : https://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=281372#P51_1531.
25. Митний кодекс України: Кодекс від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
26. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (Римська конвенція) : Міжнародний документ від 26.10.1961 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763.
27. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин : Міжнародний документ від 02.12.1961 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_856.
28. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків від 15.06.1957 р. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_066.

29. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. № 995_123. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
30. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
31. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-XII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365912>.
32. Про архітектурну діяльність : Закон України від 20.05.1999 р. № 687-XIV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14>.
33. Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997 р. № 318/97-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97%D0%B2%D1%80>.
34. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України від 23.09.1997 р. № 540/97-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>.
35. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
36. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12/ed20170615>.
37. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав : Закон України від 22.08.2018 р. № 2415VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/241519?lang=ru>.
38. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі) : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. № 521. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0644-01>
39. Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об'єкт права інтелектуальної власності : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 р. № 247. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0494-05>.
40. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 р. № 22. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>.
41. Про затвердження Положення про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 292. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0375-01>.
42. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1716. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>.
43. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. *Верховна Рада*

України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96%D0%B2%D1%80>.

44. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. 80/94-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.

45. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/>

46. Про інформаційні агентства : Закон України від 28.02.1995 р. № 74/95-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95%D0%B2%D1%80>.

47. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

48. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1998 р. № 9/98-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98%D0%B2%D1%80>.

49. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 р. № 3322-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.

50. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.

51. Про основні засади державного нагляду (контролю) господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.

52. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування : Закон України від 17.01.2002 р. № 2953-ІІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2953-14>.

53. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.

54. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

55. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/368812>.

56. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р. № 3166-ХІІ. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.

57. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.

58. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999 р. № 752-XIV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.

59. Про рекламу : Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>.
60. Про Суспільне телебачення і радіомовлення України : Закон України від 17.04.2014 р. № 1227-VII *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>.
61. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2015 р. № 2605IV *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15>.
62. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.12.1993 р. № 3759-XII. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
63. Римська конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення від 26.10.1961 р. № 995_763. *Верховна Рада України*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763.
64. Сінгапурський договір про право товарних знаків : Міжнародний документ від 27.03.2006 р. *Верховна Рада України*. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_h54/print1324563710759816.
65. Страсбурзька угода про Міжнародну патентну класифікацію : Міжнародний документ від 24.03.1971 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/999_001.
66. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії : Міжнародний документ від 21.03.2014 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
67. Угода про вільну торгівлю між Україною і Канадою : Міжнародний документ від 04.06.1999 р. *Верховна Рада України* URL : http://sfs.gov.ua/data/material/000/227/303513/Ugoda_pro_v_lnu_to_rg_vlyu_m_zh_Ukra_noyu_ta_Kanadoyu.pdf.
68. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
69. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності : Міжнародний документ від 15.04. 1994 р. *Верховна Рада України*. URL : https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_018.
70. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.01.2004 р. № 1618-IV. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Наукова література

71. Булеци С. Б., Чепис О.І. Право інтелектуальної власності: Підручник. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с
72. Білоусова Н. О., Гаврушкевич Н. В., Данильченко М. А. та ін. : за ред. проф. Цибульова П. М. та доц. Ромашко А. С.. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.

73. Каплун І. П., Колісніченко Е. В., Панченко В. О., Папченко А. А. Інтелектуальна власність : посіб. : у 2 ч. Суми : СумДУ, 2010.
74. Кузьміна О. Є. Франчайзинг : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 267 с.
75. Манжура О. В. Інтелектуальна власність як чинник економіки знань : монографія. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2011. 179 с.
76. Попова Л.М., Хромов А.В., Шуба І.В.: Інтелектуальна власність. Підручник. Харків, «Федорко», 2021, 262 с.

Навчальне видання

Методичні вказівки до виконання практичних
занять і самостійної роботи з курсу
«Патентознавство»

для студентів спеціальності
274 “Автомобільний транспорт”,
освітньо-кваліфікаційного рівня *магістр*

Кропивницький, ЦНТУ- 2023

Відповідальний за випуск Т.В. Руденко
Редактор М.В. Красота
Комп’ютерне верстання Ю.В. Кулешков